

Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 349.

11. Водний Кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 189.

12. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768 // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №3–4. – Ст. 27.

13. Кодекс України «Про надра»: Закон України від 27 липня 1994 р. № 132 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 36. – Ст. 34.

14. Лісовий кодекс України в редакції Закону України від 8 лютого 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 21. Ст. 170.

15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Зелену книгу України» від 29 серпня 2002 р. N 1286 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 36. – Ст. 1692.

16. История осушения Полесья [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://hodoman.net/>

17. Денисенков В. П. Основы болотоведения: Учеб. пособие. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2000. – 224 с

18. В. Пахучий, Б. Бабилов. Полезное издание: обзор методов осушения лесных земель с учетом региональных особенностей территории [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://ib.komisc.ru/>

19. Осушение торф'яных болот [Електронный ресурс] Режим доступу: <http://www.geogr.msu.ru>

20. Wetlands [Електронный ресурс] Режим доступу: <http://www.informaction.org>

21. Peat drainage: the reasons and the consequences [Електронный ресурс] Режим доступу: <http://sites.google.com/site/lacunanostra/history>

22. Wetlands - History Of Wetlands Use [Електронный ресурс] Режим доступу: <http://www.libraryindex.com>

23. Давиденко В.М. Заповідна справа (навчальний посібник для ВНЗ). – Миколаїв: МФНУКМА, 2002. – 140 с.

24. Всесвітній день водно-болотних угідь [Електронный ресурс] Режим доступу: <http://nnpp.org.ua/всесвітній-день-водно-болотних-угідь/>

УДК 342.7 (043.2)

**Проскура Г.М.**, аспірантка,  
Навчально-науковий юридичний інститут,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

## **ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДОСТУПУ ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ТУРЕЧЧИНІ**

Вдосконалення адміністративно-правового механізму на доступ до публічної інформації є одним із актуальних напрямків євроінтеграції України та Туреччини, завдяки якому можливе ефективне забезпечення інших напрямів взаємодії.

Важливою проблемою є непослідовність державної інформаційної політики в сфері охорони навколишнього природного середовища в Україні. Має місце проблематика відсутності механізму реалізації імплементованих в українське законодавство норм в сфері доступу до екологічної інформації. Даний етап був пройдений Туреччиною раніше, з певними особливостями.

Турецьке законодавство у сфері охорони навколишнього середовища в основному складається з національних законів, нормативних актів, статутів та рішень. Екологічне законодавство Туреччини регулює наступні сфери: поводження з відходами, якість води, якість повітря, охорона природних ресурсів, ГМО та використання хімічних речовин, промисловість, шум та ядерне забруднення. Ключовими елементами природоохоронного законодавства є: Закон про охорону навколишнього середовища № 2872 від 11 серпня 1983 року, Положення про оцінку впливу на навколишнє середовище від 25 жовтня 2014 року (Регламент ОВНС), тощо [1]. Один з основних принципів Турецької екологічної політики є принцип, на якому ґрунтується екологічний закон, – це принцип участі, відігравати роль у процесі управління певною діяльністю [2].

Закон № 4982 від 19.04.2004 року закріплює право на отримання інформації, проте Закон не містить спеціальних правил щодо доступу до екологічної інформації, але громадяни мають право вимагати інформацію та документи за заявками, поданими відповідно до положень цього закону.

Конкретних норм доступу до інформації не була закріплена в Конституції Туреччини 1982 року. В статті 26 наголошує на право вільного вираження поглядів, включаючи «право на отримання інформації». У Конституції 2001 року стаття 74 конкретно стосується права на інформацію, яка встановлює, що кожен має право отримувати інформацію. Відповідно до змін до Конституції 2010 року також надається право звернутися до Уповноваженого з прав людини. Інституційний структурування та доступ до екологічної інформації реалізується в Туреччині відповідно до Директива ЄС щодо громадського доступу до екологічної інформації [3]. Після спроби перевороту 15 липня 2016 року, підвищився рівень обмеження свободи поширення інформації, підвищився рівень цензури та самоцензури в країні.

У той час, Туреччина не має велику кількість спеціалізованих актів з питання доступу до екологічної інформації, і, на наш погляд, доступ до інформації здійснюється через процедури оцінки впливу на навколишнє середовище та процес гармонізації законодавства з законодавством ЄС. Туреччина в свою чергу не прийняла Орхуську Конвенцію, хоча брала участь в її обговоренні [4]. Це суттєво вплинуло на стан доступу до екологічної інформації в Туреччині.

Як Туреччиною, так і Україною були зроблені основні кроки щодо гармонізації законодавства з *acquis* ЄС, так і з міжнародними стандартами [1]. Важаємо, що акценти гармонізації України та Туреччини були різні: якщо Україна безпосередньої концентувалася на питаннях безпосереднього ступу, до Туреччина має переваги в процедурі оцінки впливу на навколишнє природне середовище.

Іншим важливим аспектом є вплив неурядових громадських організацій (далі по тексту – НУО) на політику країни. На наш погляд, Орхуська Конвенція, ратифікована Україною, надала НУО в Україні значний вплив, в той час як в Туреччині значного впливу НУО не визначається.

Багато турецьких НУО займаються питаннями охорони довкілля. Вони включають в себе: Турецький фонд боротьби з ерозією ґрунту, для лісівництва та захисту природних середовищ існування, Турецький фонд боротьби з ерозією ґрунту, для лісівництва та захисту природних середовищ існування, Турецька асоціація охорони навколишнього середовища [1]. Екологічні НУО обох країн зазвичай діють через суди. Вперше в історії міжнародного права в розробці і прийнятті Конвенції активну участь брала громадськість, яка мала право голосу на всіх переговорах в Оргусі [5], [6]. Через відсутність державної підтримки громадські організації в Україні не мали впливу.

Проте, з прийняття Орхуської Конвенції та її ратифікація вплинули на подальший розвиток екологічного руху. Тобто, для розвитку права доступу до екологічної інформації в Україні характерний конфлікт між громадським рухом та закритою владною системою [7], [8]. Даний конфлікт, на наш погляд є основним з рушійних в створенні правової бази в Україні, будь які зміни відбуваються в професії протистояння громадських та владних інтересів, що не характерно більшості демократичних країн [9]. Отже, не зважаючи на досить розвинену законодавчу базу та теоретичні напрацювання у цій сфері судова практика тільки починає розвиватися.

### *Література*

1. Environmental law and practice in Turkey: overview by Orhan Yavuz Mavioglu, Irmak Seymen and Dilara Tamtürk, ADMD/Mavioglu & Alkan Law Firm [Електронний ресурс] // Режим доступу: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/7-5222040?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true&bhcp=1](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/7-5222040?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true&bhcp=1)
2. ÇEVRE HUKUKU [Електронний ресурс] // Режим доступу: – <http://muh.bartin.edu.tr/Files/ipj2stufaitdesvc11fh32n2t20151027144949ipj2stufaitdesvc11fh32n2t20151027144949.pdf>
3. EU integrated environmental approximation strategy (2007-2023) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.joi.or.jp/modules/investment/custom>

/documents/TUR\_EU\_INTEGRATED\_ENVIRONMENTAL\_APPROXIMATION\_STRATEGY.pdf

4. EEB calls on Turkey to sign Aarhus Convention [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.env-net.org/eeb-calls-on-turkey-to-sign-aarhus-convention/http://www.env-net.org/eeb-calls-on-turkey-to-sign-aarhus-convention/>

5. Additional tools The Aarhus Convention [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://ec.europa.eu/environment/aarhus/>

6. Оргуська Конвенція [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.epl.org.ua/ecology/orhuska-konventsia>

7. Офіційна веб-сторінка Мінприроди/Мінекоресурсу [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.epl.org.ua/law/spravy/>

8. МБО «Екологія-Право-Людина»Річний звіт 2013Львів [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://epl.org.ua>

9. Access to Information on the Environment (AIE) [Електронний ресурс] // Режим доступу: [/www.dublincity.ie/main-menu-your-council-your-rights-information/ access- information-environment-aie&prev=search](http://www.dublincity.ie/main-menu-your-council-your-rights-information/access-information-environment-aie&prev=search)

УДК 340.12:111.32 (043.2)

**Радзівілл О.А.**, к.ю.н., доцент,

**Гаврилюк В.Ю.**, студентка,

Навчально-науковий юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

## **ЗАКОНИ СОЦІАЛЬНОЇ І КУЛЬТУРНОЇ ДИНАМІКИ ЯК ОСНОВА ЮРИДИЧНИХ НАУК**

Юридичні науки, головне призначення яких полягає в забезпеченні правопорядку в суспільстві, переважно, виходять з ідеї про те, що найкращі умови для підтримки публічного порядку в тому чи іншому суспільства, є дотримання в цьому суспільстві справедливості – як в міжособистісних відносинах, так і у відносинах між особою і владою. Як зазначає Г. Берман, кожна з п'яти революцій, що потрясли Західно-християнську цивілізацію (папська, лютеранська, кальвіністська, буржуазна, соціалістична), починалася тоді, коли більшість суспільства схилялося до переконання, що закон не забезпечує справедливості [1, с. 35]. Як зазначено в преамбулі Загальної декларації прав людини: «...беручи до уваги, що зневага й нехтування правами людини призвели до варварських актів, які обурюють совість людства, і що створення такого світу, в якому люди будуть мати свободу слова і переконань і будуть вільні від страху і нужди, проголошено як високе прагнення людей; і беручи до уваги необхідність охорони прав людини силою закону з метою гарантування того, щоб особа не була змушена вдаватися як до останнього засобу до повстання проти тиранії і гноблення..» [2].